

[Frode Jakobsen.]

turdet gå til angreb på FN-styrker, på indiske, brasilianske, svenske, canadiske soldater.

Der er meget, der tyder på, at ingen tør være den, der må bære skylden for en krig, at Nasser prøver på ved bluff at få Israel til at forløbe sig, så det kan blive fordømt igen som i 1956, og der er også meget, der tyder på, at Israel har lært af 1956. Derfor kan man ikke lade være med at spørge sig selv: kunne de FN-tropper virkelig ikke have gjort noget mere nytte, dengang prøven endelig kom? Nu blev det til slet ingenting. Jeg forstår godt U Thants vanskeligheder, også de vanskeligheder, som de fleste nok ikke tænker så meget på: at man på samme tid i FN forhandlede om en aftale, en ordning for de fredsbevarende styrker, at det gjaldt om at få en sådan ordning accepteret, og at det kun kunne blive yderligere kompliceret, hvis det samtidig blev slået fast, at et land, som af sin egen fri vilje havde modtaget fredsbevarende styrker, ikke uden videre kunne blive fri for dem igen. Men jeg mener alligevel, at der er en anden betragtning, som er væsentligere netop i den situation, over for forhandlinger om en fast ordning for fredsbevarende styrker, nemlig den, at det, der skete, måtte da få alle til at spørge: ja men er fredsbevarende styrker da overhovedet noget værd?

Det er blevet slået fast, at fredsbevarende styrker kun kan være i et land efter det lands ønske. Det er rigtigt som en almindelig regel. Men det er nu ikke helt så simpelt, som det gøres til.

Jeg er en af dem, der oplevede den bevægede Suezdebat i FN i 1956-57, som har taget del i den debat. Vi har været med til, om ikke at fordømme, så stærkt at beklage Israels fremfærd i 1956, og jeg mener, at det var rigtigt med den beklagelse. Men Israel havde en grund. Det drejede sig om: at få standset væbnede indfald fra Gaza, og først og fremmest drejede det sig om sejladsen på Akababugten til Eilat. Israels sejlads gennem Suezkanalen var forbudt. Det var det svært at gøre noget imod; Suezkanalen går gennem rent ægyptisk territorium. Men så havde man da Eilat. Men også gennem Akababugten blev sejladsen standset. Det var hovedgrunden til Israels aktion

i 1956. Vi måtte sætte alting ind for at få England, Frankrig, Israel til at trække sig tilbage, for freden i verden var truet.

Det var svært, ikke for Frankrig og England, men for Israel, og det var svært at få Israel til at gøre det. Det allersværeste og det, der først kom til sidst, var tilbagetrækningen fra Sham Elsheik. Det var det sidste, Israel klyngede sig til, det var pulsåren til Eilat. Det skete først langt hen i 1957; det skete først under trusler og pres og under løfter.

Hvordan fik FN Israel til at trække sig tilbage? Ved at love den frie sejlads gennem Akababugten. Det var det springende punkt. Der eksisterer ikke nogen traktat, men jeg glemmer ikke den diskussion. De arabiske stater sagde: betingelsesløs tilbagetrækning; ingen koncessioner til aggressorerne! Det blev til et dogme: ingen betingelser! Aggressoren måtte ikke få en løn for aggressionen. Men hvad sagde man så i stedet? Tilbagetrækningen skal være uden betingelser, men det skal samtidig være klart, hvad der skal ske bag efter tilbagetrækningen. Det blev formelen, og det blev slået fast, hvad der skulle ske bagefter, ikke som en betingelse — betingelse var et uagtigt ord — men som noget, der med sikkerhed skulle ske bagefter; det var anerkendelsen af den frie sejlads for andre nationer gennem Akababugten. Det slog FNs generalsekretær fast. Det var det, som land efter land stod op og forsikrede Israel. USA gjorde det, ikke bare i taler, men i noter.

Man fordømte også diskrimineringen ved sejlads gennem Suez. Det troede Israel ikke på, det var for godt til at være sandt, og det var også folkeretligt sværere, men Akababugten, det klamrede man sig til, og først da FN virkelig garanterede den frie sejlads gennem Akababugten, trak Israel sine sidste tropper tilbage.

Og hvordan garanterede man den frie sejlads? Ved at pege på FN-tropperne. De stod der, det var dem, der var garanten. Det blev i generalsekretærens rapport til forsamlingen lovet, at de styrker kun kunne trækkes tilbage efter forhandling i det, man kalder Advisory Committee, den rådgivende komité af de lande, som deltog med styrker, og at det var den komité,